

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต Virtue and Ethic Behaviors of Suan Dusit University Students

จิรเดช สมितिพรพรรณ และคณะ^๑

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ๒) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา และ ๓) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ข้อมูลเชิงปริมาณมาจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ – ชั้นปีที่ ๔ ภาคปกติ ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำนวน ๑,๖๐๔ คน ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วย นักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญ และนักศึกษา รวม ๔๓ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การสนทนากลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ค่าร้อยละ (PERCENTAGE) ค่าเฉลี่ย (MEAN) และความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกณฑ์ (STANDARD DEVIATION) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ T-TEST และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE-WAY ANOVA :F-TEST) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD

ผลการวิจัยมีดังนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ศึกษาในระดับชั้นปีที่ ๑ คณะที่ศึกษา คือโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ ลักษณะการอาศัยอยู่หอพัก ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษา ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท ผู้มีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักศึกษา คือ บิดาและมารดา ช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์ผู้สอน รูปแบบของการรับรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมจากกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมของคณะวิทยาการจัดการ เข้าร่วม ๑-๒ ครั้งต่อปี

ภาพรวมพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาทุกด้านปฏิบัติเป็นประจำ มีดังนี้ อันดับที่ ๑ กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์อันดับที่ ๒ มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อันดับที่ ๓ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย เคารพผู้ใหญ่อันดับที่ ๔ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนอันดับที่ ๕ มี ๒ ด้าน ได้แก่ มีศีลธรรม รักษาความสัตย์มีน้ำใจและแบ่งปันและมีความเข้มแข็งทั้งกายและใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำอันดับที่ ๖ มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำรู้ปฏิบัติอันดับที่ ๗ เข้าใจเรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อันดับที่ ๘ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตน อันดับที่ ๙ รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันดับที่ ๑๐ รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและอันดับที่ ๑๑ ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน

การกำหนดเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัย เพื่อให้คณะและหลักสูตรต่างๆ ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมฯ ของนักศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกัน การให้การสนับสนุนงบประมาณ ใน

^๑มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

การจัดโครงการ/กิจกรรมใช้หลัก PDCA เป็นการประเมินผลที่ได้รับและเพื่อปรับปรุงให้ผลสัมฤทธิ์ของการจัดกิจกรรมเกิดขึ้นกับนักศึกษาโดยตรงสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

๑. ช่องทางการสื่อสารที่รับรู้ มาจากอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นหลัก จะอยู่ในการสอดแทรกในชั้นเรียนหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย คณะ หรือ หลักสูตรที่นักศึกษาเรียนอยู่

๒. การสร้างการรับรู้ เข้าใจเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน

๓. การประชาสัมพันธ์ให้รับรู้ว่ามีบริการในการสืบค้นข้อมูล เทคโนโลยีใหม่ๆ หรือจัดกิจกรรม เช่น สัปดาห์หนังสือ จัดอบรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายเพื่อเสริมสร้างทักษะต่างๆ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้อบรม หรือเรียนรู้ด้วยตนเองจากโปรแกรมออนไลน์ที่สำนักวิทยบริการจัดให้

๔. การเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ เช่น การให้รางวัล การชมเชยให้รับรู้ทั่วกันให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จหรือสิ่งที่ทำ การลงโทษเมื่อกระทำผิดโดยมหาวิทยาลัยกำหนดไว้เป็นระเบียบที่ชัดเจน

๕. กิจกรรมเน้นการรณรงค์สร้างจิตสำนึก การมีจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน และทำอย่างต่อเนื่อง โดนเกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ อย่างมีส่วนร่วมระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ระหว่างเพื่อนกับเพื่อนในคณะเดียวกันหรือสร้างกิจกรรมร่วมกันกับคณะอื่น เพื่อให้เกิดความผูกพัน ความสามัคคีในมหาวิทยาลัยเดียวกัน

๖. การกำหนดให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองเป็นโครงการพิเศษก่อนจบการศึกษา เพื่อสร้างการค้นคว้า ใฝ่รู้ อดทน รับผิดชอบ และการมีจรรยาบรรณในผลงานเชิงวิชาการที่เกิดจากการค้นคว้าพิเศษ

คำสำคัญ : พฤติกรรม, คุณธรรมและจริยธรรม, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study virtue and ethical behaviors of Suan Dusit University students, 2) to compare the virtue and ethical behaviors of Suan Dusit University students based on their individual general data, and 3) to recommend the virtue and ethical behaviors of Suan Dusit University students. The quantitative data were collected from 1,604 students studying in the first year and the second year and the qualitative data were collected from 43 academic, experts and students in total. The research instruments were questionnaire, focus group discussion and in-depth-interview. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and f-test (One Way ANOVA).

The results of the research found that:

The majority of informants were female, studying in the first year majoring in Tourism and Services, staying in dormitories, with monthly expenditure 5,001-10,000 baht. The key role to cultivate the virtues and ethics to them was their parents. The communication channel about the virtues and ethics that students received was from the teachers. The model of the virtues and ethics that they received was from the teaching activities, and they participated in activities 1-2 times a year.

The overview of the virtue and ethical behaviors of students was regular practice. When considering in each aspect, the most virtue and ethical behaviors of students were on; 1) to have gratitude to parents, guardians, and teachers, 2) love and loyalty to the nation, the religion, and the monarchy, 3) be disciplined, obey the laws, and pay respect to elderly people, 4) be honest, dedicated, and patient, 5) morality, integrity, considerateness, and generosity, 6) mindfulness and overcome desires, 7) be conscious, thoughtful, and make good things, 8) understanding and learning democratic form of government with the King as Head of State, 9) be dedicated to the public's and the nation's benefits rather than one's own benefits, 10) preservation of Thai traditions and cultures, 11) live philosophically with the self-sufficiency economy, and 12) seeking of direct and indirect knowledge and education.

The university policy setting for the faculties and programs to use in training and developing virtue and ethical behaviors of students should be in the unity direction, the budgeting support for project implementation, PDCA activities, evaluation result and adjusting activities for the achievement of students. The development guideline can be concluded as follows:

1. The communication channel coming from the teachers having knowledge, and virtue and ethical quality should be intervened in the classroom activities arranged by the university, faculties or programs.
2. Building perception and understand in the virtues and ethical behaviors of student in the same direction.
3. Public relations for the university in providing the data searching, new technology or activities, for example the book fair week, free- cost training, student training supporting, or online learning program.
4. Positive and negative reinforcement, such as rewarding, admiring, praising, and punishment when breaking the rules or regulations of the university.

5. The consciousness campaign activities, voluntary mind, and charity should be done regularly and continuously between teachers and students, students and students in the same faculty or across faculties to build a good relation and unity in the university.

6. The self-study project should be implemented for students before they graduate in order to encourage them in learning, searching, tolerance, responsibility and etiquettes in academic works.

Keywords: Behavior, Virtues and Ethics, Suan Dusit University

บทนำ

สภาพปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบันเกี่ยวข้องกับทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ยิ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามมา ปรากฏการณ์เกี่ยวกับการปล้นฆ่า ช่มชู้ และพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคมมีปรากฏมากขึ้น จนทำให้การกระทำของคนอาศัยทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ บางคนถึงกับสละจรรยาบรรณในวิชาชีพ นำความรู้ความสามารถของตนไปแสวงหาผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนที่จะเกิดกับคนอื่นในสังคม ขอเพียงให้ตนเองได้รับประโยชน์สูงสุดก็พอ ทุกคนต้องการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง จึงเกิดการแข่งขันกันเพื่อให้ได้เงินตรา โดยไม่จำกัดรูปแบบ (อารีย์ เชื้อเมืองพาน, ๒๕๕๑) คนในสังคมสนใจแต่การพัฒนาทางด้านวัตถุ ขาดความสนใจการพัฒนาทางด้านจิตใจ อีกทั้งวัฒนธรรมจากต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามามีอิทธิพลในสังคมไทยเป็นอย่างมาก เกิดค่านิยมแนวใหม่ เลียนแบบค่านิยมตะวันตก ทำให้เกิดความสับสนในการประพฤติปฏิบัติ สังคมไทยในปัจจุบันเกิดวิกฤติคุณธรรมและจริยธรรมที่มีลักษณะที่เสื่อมลง ภาพที่เห็นชัดเจนและเป็นข่าวอยู่ทุกวันนี้ก็คือ การทุจริตคอร์รัปชัน การก่อ

อาชญากรรม การเสพและการค้ายาเสพติด รวมถึงการแต่งกายล่อแหลม ที่เป็นมูลเหตุก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศของนักศึกษาหญิง การขายบริการทางเพศของนักศึกษา การที่นักศึกษาอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาทั้งภายในสถาบันเดียวกันและต่างสถาบัน เป็นต้น (มนทิรา จารุเพ็ง, ๒๕๕๑ : ๓) การจะทำให้ปัญหานี้คลี่คลายลงนั้น คนไทยทุกคนควรร่วมมือร่วมใจที่จะฟื้นฟูคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง ควรรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผิด และอะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้อง โดยเริ่มที่ตนเองก่อน ต่อมาก็เริ่มที่ผู้นำหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนทุกองค์กรและทุกสถาบัน (สุรยุทธ์ จุลานนท์, ๒๕๕๐)

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเสมือนบทบัญญัติของความดีและความงามของจิตใจที่ส่งผลให้บุคคลประพฤติดีประพฤติชอบ จึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้กับคนในสังคม เพราะถ้าคนในสังคมเป็นคนดีแล้ว สังคมก็จะมีความสุข แต่ถ้าคนในสังคมไม่ดี ก็จะมี ความวุ่นวาย เดือดร้อน มีการเอารัดเอาเปรียบ แกร่งแย่ง แม้จะมีกฎหมายบังคับไว้ คนก็พยายามที่จะหลีกเลี่ยง การบกพร่องคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้คนจำนวนมากไม่มีเหตุผล ขาดระเบียบ ขาดวินัย ขาดความรัก สามัคคีและยังมีการเบียดเบียนทุจริตคอร์รัปชันอยู่

มาก แม้จะมีการกระตุ้นเตือนอยู่ตลอดเวลา แต่คนก็ไม่มีการตระหนักเท่าที่ควร นอกจากนั้น คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องนามธรรมที่แก้ไขและพัฒนาได้ยาก ต้องใช้เวลาและกระทำอย่างต่อเนื่อง จึงต้องอาศัยบทบาททางการศึกษาในการปลูกฝังคุณธรรมของคนในชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ในหมวดที่ ๑ มาตรา ๖ ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องยึดแนวการจัดการศึกษาในหมวด ๔ มาตรา ๒๓ การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม และในมาตรา ๒๔ (๔) ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ โดยการจัดกระบวนการสอนผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา ประกาศมาตรฐานการอุดมศึกษามาตรฐานในด้านหนึ่ง อีกทั้งในมาตรา ๘ (๒๕๔๖) กล่าวถึงมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ที่ระบุไว้ว่า บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้มีคุณธรรม จริยธรรมมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนานตนเองสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยกำหนดตัวบ่งชี้ดังนี้ (๑) บัณฑิตมีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อพัฒนานตนเองสามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล (๒) บัณฑิตมี

จิตสำนึกดำรงชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม และ (๓) บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจมีการดูแลเอาใจใส่รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, ๒๕๕๓ : ๑ - ๒) อีกทั้งที่ยังจะมี “ค่านิยมสิบสองประการ” เป็นค่านิยมที่นายกรัฐมนตรี พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มอบให้กับคนไทย โดยเป็นการนำค่านิยมที่ดีที่คนไทยล้วนต่างชื่นชมมาช้านาน รวมทั้งพระราชดำริสอนใจที่สำคัญ มารวบรวมและเรียบเรียงให้จำง่าย เพื่อนำไปปฏิบัติเป็นกิจวัตร เป็นการสร้างมาตรฐานที่ดีในสังคมไทย

สิ่งสำคัญของนักศึกษาที่สำเร็จออกไปต้องไปปรับใช้ประเทศชาติจะต้องมีก็คือ คุณธรรมและจริยธรรม หากขาดเสียแล้ว ย่อมก่อปัญหาความเดือดร้อนให้แก่สังคม เพราะผู้มีการศึกษาเหล่านี้หากนำความรู้ไปใช้ในทางที่ผิด ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายใหญ่หลวง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนและการผลิตบุคลากรด้วยกระบวนการที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง และตลอดการศึกษาได้ช่วยเหลือให้นักศึกษาให้มีความรู้ มีความคล่องตัว มีทัศนคติที่สามารถปรับเปลี่ยนแปลงวิธีการ และมีแนวทางใหม่ให้เกิดคุณภาพพร้อมที่จะเติบโตไปสู่หน้าที่และความรับผิดชอบที่สูงขึ้น การเรียนรู้แต่ในด้านวิชาการในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษาที่จะนำไปสู่การปรับฐานความคิดหรือกระบวนการทัศน์ใหม่ๆ ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่งและอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข สร้างองค์ความรู้ให้เป็นที่พึ่งพาได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ความเป็นไทยรวมทั้งสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งในการที่สถานศึกษาจะพัฒนาไปสู่จุด

นั้นได้นักศึกษาจำเป็นต้องผ่านกระบวนการศึกษา การฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างฐานกำลังคนให้มีจำนวนและคุณภาพที่เหมาะสมและพอเพียง เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่พัฒนาให้คนได้คิดเป็นทำเป็น มีนวัตกรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมและจริยธรรมรู้เท่าทันโลก มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อพัฒนาสังคมไทยที่พึงประสงค์เข้มแข็งและมีคุณภาพ ๓ ด้านคือ สังคมคุณภาพ มีคนเก่งและคนดี มีวินัย มีคุณธรรม สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีคนที่คิดเป็นทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของสังคมไทยที่พึงพาเกื้อกูลกันพัฒนาเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง (คู่มือผู้ปกครองนักศึกษา, ๒๕๕๔ : ๑๖)

นโยบายมหาวิทยาลัยสวนดุสิต (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ได้กำหนดแผนกลยุทธ์ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐) โดยเป้ามีประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์ในการผลิตบัณฑิตทุกสาขาให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน โดยเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ของบัณฑิต ให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา อย่างน้อย ๕ ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและด้านความรับผิดชอบ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีกระบวนการทัศน์ใหม่ในการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต มีจิตอาสา และความรักรับผิดชอบต่อสังคม เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม และดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย และความเป็นสวนดุสิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ไทยที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพระหว่างเก่งงานและเก่งความดี โดยเน้นความรับผิดชอบ มีสุขภาวะ ทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อตนเองและสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพงานที่เปลี่ยนแปลง และมีทักษะสามารถปฏิบัติงานได้ทันที และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีการติดตามประเมินคุณภาพและพัฒนาบัณฑิตหลังเข้าสู่ตลาดแรงงาน (มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ๒๕๕๖ : ๙)

จากข้อมูลข้างต้น จึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เพื่อจะได้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะทางด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

๒. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

๓. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

วิธีการวิจัย

๑. ประชากรและการสุ่มกลุ่ม

ตัวอย่าง

ก. ข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำนวนนักศึกษาทั้งหมด

๑๖,๐๔๘ คน (ฝ่ายทะเบียน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗) ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละของประชากร (ยุทธ ไกยวรรณ,

๒๕๔๘ : ๗๕) โดยกำหนดที่อัตราร้อยละ ๑๐ ได้จำนวน ๑,๖๐๔ คน เกณฑ์ในการคำนวณหาจำนวนตัวอย่าง มีดังนี้

ประชากรมีจำนวนเป็นเลขหลักร้อย
ประชากรมีจำนวนเป็นเลขหลักพัน
ประชากรมีจำนวนเป็นเลขหลักหมื่น

ใช้กลุ่มตัวอย่าง ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๑๕ – ๓๐%
ใช้กลุ่มตัวอย่าง ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๑๐ – ๑๕%
ใช้กลุ่มตัวอย่าง ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๕ – ๑๐%

ข. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

๑) การสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญ ในด้านบริหาร การศึกษา และด้านการพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรม ทำงานด้านนี้ไม่น้อยกว่า ๓ ปี จำนวน ๒ ท่าน และตัวแทนนักศึกษาที่กำลังศึกษาและผู้ เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและ จริยธรรมของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ในแต่ละ คณะๆ ละ ๑ คน รวม ๗ คน

๒) การสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ตัวแทนนักศึกษาหลักสูตรละ ๑ คน รวม ๔๓ คน

๒. เครื่องมือในการวิจัยและการ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยมี ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑) แบบสอบถามพฤติกรรมเชิง คุณธรรม และ จริยธรรม ของ นักศีกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต แบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

๓	หมายถึง
๒	หมายถึง
๑	หมายถึง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบ ด้วย เพศ ระดับชั้นปี คณะที่กำลัง ศึกษา ลักษณะการอยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อ เดือน ผู้มีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมและ จริยธรรม ช่องทางการสื่อสารด้านคุณธรรมและ จริยธรรมที่รับรู้ รูปแบบของการรับรู้ และ จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม

ตอนที่ ๒ พฤติกรรมเชิงคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวน ดุสิต ลักษณะแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นคำถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ลักษณะข้อความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิง คุณธรรม และ จริยธรรม ของ นักศีกษา แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ๓ ระดับ ตามวิธี ของไลเคิร์ท (Likert's Scale) โดยกำหนด น้ำหนักดังนี้

มีการปฏิบัติเป็นประจำ
มีการปฏิบัตินานๆ ครั้ง
ไม่เคยปฏิบัติ

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นอื่น ๆ เป็น ลักษณะแบบสอบถามปลายเปิด

๒) การสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นการอภิปรายจากกลุ่ม

ตัวอย่างที่เข้าร่วมระดมความคิดเห็น โดย สังเคราะห์การแสดงความคิดเห็นจาก นักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริหารการศึกษา และด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ทำงานด้านนี้ไม่น้อยกว่า ๓ ปี จำนวน ๓ ท่าน และตัวแทนนักศึกษาที่กำลังศึกษาและผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมของมหาวิทยาลัยฯ ในแต่ละคณะ ๆ ละ ๑ คน รวม ๗ คน

๓) การสัมภาษณ์ (Interview)

ตัวแทนนักศึกษาหลักสูตรละ ๑ คน รวม ๔๓ คน

๓. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

๑) การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแนวคิด ทฤษฎี รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มาสร้างแบบสอบถาม โดยตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

๒) การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ชุด ก่อนเก็บข้อมูลจริง แล้วนำกลับมาหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้ ๑) ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ๒) ดำเนินการแจกแบบสอบถามพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ในทุกชั้นปีและทุกคณะ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้เกณฑ์ร้อยละของประชากร ๓) รวบรวมแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วทำการดำเนินการตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ๔) ทำหนังสือเชิญนักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ๕) ดำเนินการสนทนากลุ่มย่อย

(Small Group Discussion) ในหัวข้อเรื่อง “พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต” ประกอบด้วย นักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริหารการศึกษา และด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทำงานด้านนี้ไม่น้อยกว่า ๓ ปี จำนวน ๒ ท่าน และตัวแทนนักศึกษาที่กำลังศึกษาและผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมของมหาวิทยาลัยฯ ในแต่ละคณะ ๆ ละ ๑ คน รวม ๗ คน ๖) สัมภาษณ์ตัวแทนนักศึกษาหลักสูตรละ ๑ คน รวม ๔๓ คน ๗) นำผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ข้อมูล และสรุปแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

๕. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกณฑ์ (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA : F-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD

๒) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา สรุปความตามประเด็นสำคัญของผู้ให้ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม แล้วสรุปในภาพรวม เพื่อนำเสนอข้อมูลและหาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา

ผลการวิจัย

๑. นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑,๑๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๖๙ ศึกษาในระดับชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๖๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๒๑ คณะที่ศึกษาคือโรงเรียนการ

ท่องเที่ยวและบริการ จำนวน ๓๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘๒ ลักษณะการอาศัยอยู่หอพัก จำนวน ๗๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑๓ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษา ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๐๖ ผู้มีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักศึกษา คือ บิดาและมารดา จำนวน ๙๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๓๕ ช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์ผู้สอน จำนวน ๙๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕๕ รูปแบบของการรับรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมจากกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน ๗๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๐ จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมของคณะวิทยาการจัดการ เข้าร่วม ๑-๒ ครั้งต่อปี จำนวน ๘๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๙๙

๒. พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ภาพรวมพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาทุกด้านปฏิบัติเป็นประจำ ดังนี้ อันดับที่ ๑ กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ อันดับที่ ๒ มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันดับที่ ๓ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย เคารพผู้ใหญ่ อันดับที่ ๔ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน อันดับที่ ๕ มีศีลธรรม รักษาความสัตย์มีน้ำใจและแบ่งปัน อันดับที่ ๖ มีความเข้มแข็งทั้งกายและใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ อันดับที่ ๗ มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ อันดับที่ ๘ เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อันดับที่ ๙ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตน อันดับที่ ๑๐ รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย อันดับที่ ๑๑ รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง และอันดับที่ ๑๒ ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน

ด้าน ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวมนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำทุกรายข้อ ดังนี้ อันดับที่ ๑ มีความภูมิใจในความเป็นไทย จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันดับที่ ๒ แสดงความเคารพเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี อันดับที่ ๓ เมื่อได้ยินเพลงชาติในที่สาธารณะ จะยืนตรงเคารพธงชาติ อันดับที่ ๔ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ เช่น การสวดมนต์ และอันดับที่ ๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือ

ด้าน ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวมนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ ดังนี้ อันดับที่ ๑ เมื่อเก็บเงินหรือสิ่งของได้จะรีบหาทางคืนเจ้าของ อันดับที่ ๒ ทำข้อสอบด้วยความรู้ความสามารถของตนเองทุกครั้ง อันดับที่ ๓ ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ แม้จะใช้เวลานาน อันดับที่ ๔ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อน หากเข้าใจในเรื่องที่เพื่อนถาม ส่วนที่ปฏิบัติมานานๆ ครั้ง ได้แก่ อันดับที่ ๕ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ทุกสถานการณ์

ด้านกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำทุกรายข้อ ดังนี้ อันดับที่ ๑ ดูแลเอาใจต่อพ่อแม่ / ผู้ปกครอง เมื่อมีโอกาส อันดับที่ ๒ ช่วยเหลืองานพ่อแม่ / ผู้ปกครอง ตาม

ความสามารถ อันดับที่ ๓ ให้ความเคารพอาจารย์ทุกท่านในมหาวิทยาลัย อันดับที่ ๔ ช่วยเหลืองานตามที่อาจารย์ได้ให้ไว้ด้วยความเต็มใจ และอันดับที่ ๕ ปฏิบัติตนอยู่ในโอวาทพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครูบาอาจารย์

ด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ ดังนี้ อันดับที่ ๑ ตั้งใจเรียนขณะที่อาจารย์สอนทำการสอน อันดับที่ ๒ อ่านหนังสือและทบทวนบทเรียนทุกครั้งก่อนสอบ ส่วนที่ปฏิบัติอื่นๆ ครั้ง ได้แก่ อันดับที่ ๓ พัฒนาความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญให้กับตนเองเสมอ อันดับที่ ๔ ใช้เวลาว่างค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือบทเรียน และอันดับที่ ๕ ศึกษาความรู้จากห้องสมุดด้วยตนเอง

ด้านรักษาวรรณธรรมประเพณีไทย พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ ดังนี้ อันดับที่ ๑ แสดงความเคารพแบบไทย เช่น การไหว้ อันดับที่ ๒ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อันดับที่ ๓ แต่งกายสุภาพเรียบร้อยและเหมาะสมในทุกโอกาส อันดับที่ ๔ ทำบุญในวันสำคัญตามประเพณี ส่วนที่ปฏิบัติอื่นๆ ครั้ง ได้แก่ อันดับที่ ๕ ชักชวนแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

ด้านมีศีลธรรม รักษาความสัตย์มีน้ำใจและแบ่งปันพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติ

เป็นประจำทุกรายข้อ ดังนี้ อันดับที่ ๑ แบ่งปันการใช้บริการสาธารณะร่วมกับผู้อื่น เช่น ที่นั่งลิฟต์ อันดับที่ ๒ ปฏิบัติตามคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น อันดับที่ ๓ บริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้ด้อยกว่าตน เมื่อมีโอกาส อันดับที่ ๔ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขทุกประเภท และอันดับที่ ๕ พูดความจริง / ไม่พูดเท็จ

ด้านเข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ ดังนี้ อันดับที่ ๑ ยึดถือหลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกันของสมาชิก อันดับที่ ๒ ยอมรับการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งด้วยสันติวิธี อันดับที่ ๓ รับฟังความคิดของผู้อื่นด้วยการประนีประนอมกันในทางความคิด อันดับที่ ๔ มีส่วนร่วมในสิทธิตามหน้าที่ของพลเมือง เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนที่ปฏิบัติอื่นๆ ครั้ง ได้แก่ อันดับที่ ๕ ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ด้านมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย เคารพผู้ใหญ่ พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำทุกรายข้อ ดังนี้ อันดับที่ ๑ อ่อนน้อมถ่อมตน เคารพในความเป็นผู้อาวุโส อันดับที่ ๒ เข้าคิวในการใช้บริการต่างๆ เสมอ อันดับที่ ๓ มีความเข้าใจและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกาของสังคม อันดับที่ ๔ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของมหาวิทยาลัย และอันดับที่ ๕ แต่งกายถูกต้องตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ด้านมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำและเมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา ปฏิบัติเป็นประจำทุกรายข้อ ดังนี้ อันดับที่ ๑ ยอมรับสิ่งที่ตนเองทำเมื่อมีข้อผิดพลาด อันดับที่ ๒ หากทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดผิดพลาด จะปรับปรุงแก้ไขการกระทำของตนเอง อันดับที่ ๓ จัดลำดับความสำคัญของงานที่ทำ และทำเสร็จตามเวลา อันดับที่ ๔ มีการวางแผนในการทำงาน และอันดับที่ ๕ คิดก่อนลงมือปฏิบัติเสมอ

ด้านรู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ ดังนี้ อันดับที่ ๑ เน้นการพึ่งพาตนเองมากกว่าพึ่งพาผู้อื่น อันดับที่ ๒ ใช้สิ่งของที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า อันดับที่ ๓ เมื่อมีการใช้จ่าย จะคำนึงถึงเหตุผลก่อนเสมอ ส่วนที่ปฏิบัติอื่นๆ ครั้ง ได้แก่ อันดับที่ ๔ อุดหนุนใช้จ่ายพอประมาณ และอันดับที่ ๕ ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำเดือน

ด้านมีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำทุกรายข้อ ดังนี้ อันดับที่ ๑ หลีกเลี่ยงการนำสิ่งของส่วนรวมไปเป็นของส่วนตัว อันดับที่ ๒ ปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนกระทำในสิ่งที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง อันดับที่ ๓ ห่างไกลสิ่งเสพติดและสิ่งมีนเมา อันดับที่ ๔ บังคับใจตนเองให้ลด ละ เลิก ประพฤติสิ่งที่ไม่ดี และอันดับที่ ๕ ควบคุมอารมณ์ของตนให้เหมาะสม เช่น ความโกรธ ความเสียใจ

ด้านคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตน พฤติกรรม

เชิงคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวม นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ ดังนี้ อันดับที่ ๑ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า อันดับที่ ๒ ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยฯ เสมอ อันดับที่ ๓ เลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่ออันตรายต่อสิ่งแวดล้อม อันดับที่ ๔ เข้าร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอันดับที่ ๕ สิ่งแวดล้อม และเมื่อเห็นผู้ทำผิดกฎหมาย แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

๓. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตในภาพรวมพบว่า การกำหนดเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัย เพื่อให้คณะและหลักสูตรต่างๆ ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมฯ ของนักศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกัน การให้การสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดโครงการ/กิจกรรมใช้หลัก PDCA เป็นการประเมินผลที่ได้รับและเพื่อปรับปรุงให้ผลสัมฤทธิ์ของการจัดกิจกรรมเกิดขึ้นกับนักศึกษาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณผู้ตอบแบบสอบถาม ถึงพฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ๑๒ ประการ ที่ปฏิบัติเป็นประจำมีแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษา ที่สรุปได้ดังนี้

๑. การสื่อสารการรับรู้ มาจากอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นหลัก จะอยู่ในการสอดแทรกในชั้นเรียนหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย คณะ หรือหลักสูตรที่นักศึกษาเรียนอยู่

๒. การให้ความรู้ และความเข้าใจในความหมายเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน

๓. การประชาสัมพันธ์ให้รู้ว่ามีมหาวิทยาลัยมีบริการในการสืบค้นข้อมูลเทคโนโลยีใหม่ๆหรือจัดกิจกรรม เช่น สัปดาห์หนังสือ จัดอบรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายเพื่อเสริมสร้างทักษะต่างๆ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้อบรม หรือเรียนรู้ด้วยตนเองจากโปรแกรมออนไลน์ที่สำนักวิทยบริการจัดให้

๔. การเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ เช่น การให้รางวัล การชมเชยให้รับรู้ทั่วกันให้เกิดความภาคภูมิใจในความดีหรือสิ่งที่ทำ การลงโทษเมื่อกระทำความผิดโดยมหาวิทยาลัยกำหนดไว้เป็นระเบียบที่ชัดเจน การยกย่องชมเชยนักศึกษาที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ ตีตประกาศให้รับรู้ทั่วกันเพื่อให้เห็นตัวอย่างที่ดี

๕. กิจกรรมเน้นการรณรงค์สร้างจิตสำนึก การมีจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักแบ่งปันและทำอย่างต่อเนื่อง โดนเกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ อย่างมีส่วนร่วมระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ระหว่างเพื่อนกับเพื่อนในคณะเดียวกันหรือสร้างกิจกรรมร่วมกันกับคณะอื่นเพื่อให้เกิดความผูกพัน ความสามัคคีในมหาวิทยาลัยเดียวกัน

๖. การกำหนดให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองเป็นโครงการพิเศษก่อนจบการศึกษาเพื่อสร้างการค้นคว้า ใฝ่รู้ อดทน รับผิดชอบ และการมีจรรยาบรรณในผลงานเชิงวิชาการที่เกิดจากการค้นคว้าพิเศษ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเชิงคุณธรรม และ จริยธรรม ของ นักศึกษา

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้ข้อสรุปที่มีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรม และ จริยธรรม ของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เกิดจากการกำหนดเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยเพื่อให้คณะและหลักสูตรต่างๆ ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมฯ ของนักศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกัน การให้การสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดโครงการ/กิจกรรมใช้หลัก PDCA เป็นการประเมินผลที่ได้รับและเพื่อปรับปรุงให้ผลสัมฤทธิ์ของการจัดกิจกรรมเกิดขึ้นกับนักศึกษาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้ตอบแบบสอบถาม ถึงพฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรม คำนิยม ๑๒ ประการ ที่ปฏิบัติเป็นประจำ และพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตในภาพรวม ใน ๖ ประเด็น ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ตามประเด็นต่อไปนี้

๑. ช่องทางการสื่อสารที่จะรับรู้ ต้องมาจากอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นหลัก จะอยู่ในการสอดแทรกในชั้นเรียน หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย คณะ หรือหลักสูตรที่นักศึกษาเรียนอยู่ สอดคล้องกับ กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (๒๕๕๗ : ๓๒-๓๓) กล่าวถึง การปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนานักศึกษา ซึ่งในการสร้างนักศึกษาให้มีจิตสำนึกได้ดี ควรมาจากกระบวนการศึกษาที่ครูอาจารย์สามารถปฏิบัติดังนี้สอนด้วย “แบบอย่างชีวิต” ของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการอบรมบ่มนิสัยให้ความรู้แก่ศิษย์ควรจะเป็นผู้ที่ประพฤติตนแบบผู้ทรงศีลมีวัตรปฏิบัติที่ดีงามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ได้สามารถสอนบริหารงานด้วยการทำให้ดูเป็นตัวอย่างชนิดที่เรียกว่า MANAGEMENT BY

EXAMPLE เนื่องจากการกระทำหรือการปฏิบัติเป็นกิจวัตรจนติดเป็นนิสัยนั้นจะมีน้ำหนักมากกว่าคำพูดที่สอนไปแต่ทำไม่ได้

๒. การสร้างความรู้ และความเข้าใจ เรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา เพื่อให้ เกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิด พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของ ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร (๒๕๕๗ : ๑) กล่าวถึง สถาบันการศึกษาทุกแห่งควรที่แนวทางในการ ขับเคลื่อนความซื่อตรงในสถานศึกษาที่ชัดเจน ยิ่งขึ้น เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้ค่านิยมด้านความ ซื่อตรง ในทางที่ถูกต้องตั้งแต่เยาว์วัยโดยการใช้ ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน ๔ รูปแบบ ดังนี้ ๑) การสร้างวัฒนธรรมด้านความซื่อตรงใน สถานศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆเป็นเครื่องมือ รวมถึงการสร้างเครือข่ายชมรมความซื่อตรง สำหรับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถทำ หน้าที่ในการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมของ บุตรหลานอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการ อบรมจากในสถานศึกษา ๒) การคัดเลือกและแก ไขคุณธรรมและจริยธรรมความซื่อตรงที่เป็น ปัญหาหลักก่อน โดยปัญหาในอันดับแรก ๆ ที่ ควรแก้ไข ได้แก่การกั๊ยเงินค่าเล่าเรียนแล้วไม่ คืน การรับเงินนอกระบบหรือแปะเจี๊ยะ และการ ลอกข้อสอบของนักเรียน ๓) ของการใช้รูปแบบ การประเมินผลคุณธรรมและ จริยธรรม สถานศึกษาในแบบ ๓๖๐ องศาโดยเปลี่ยนจาก การประเมินคุณธรรมและจริยธรรมระหว่างครู กับผู้เรียน เป็นการให้ผู้เรียนประเมินคุณธรรม และจริยธรรมของผู้บริหาร ผู้เรียนประเมินครูครู ประเมินผู้เรียน รุ่นน้องประเมินรุ่นพี่รุ่นพี่ประเมิน รุ่นน้อง เป็นต้น ๔) การแปลงองค์ความรู้ด้าน คุณธรรมและจริยธรรมไปสู่การปฏิบัติแทนการท ่องจำจากตำราเรียน และเช่นเดียวกับ ประภาศรี สีหอำไพ (๒๕๕๐ : ๕๖-๕๘) กล่าวไว้ว่า ปัจจุบัน ทุกสถาบัน การศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการ

สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เข้าไว้ในกิจกรรม การเรียนการสอนในทุกรายวิชา เพื่อพัฒนาองค์ ความรู้ของผู้เรียนควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าและความสำเร็จ ให้แก่ชีวิตของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นการสร้าง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้แก่ สังคมไทยด้วยกระบวนการสอดแทรกคุณธรรม ต้องทำแบบเชื่อมโยง

๓. การประชาสัมพันธ์ให้รับรู้ว่ มหาวิทยาลัยมีบริการในการสืบค้นข้อมูล เทคโนโลยีใหม่ๆหรือจัดกิจกรรม เช่น สัปดาห์ หนังสือ จัดอบรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายเพื่อเสริมสร้าง ทักษะต่างๆ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้อบรม หรือ เรียนรู้ด้วยตนเองจากโปรแกรมออนไลน์ที่สำนัก วิทยบริการจัดให้ สอดคล้องกับ รัตนกร วงศ์ศรี และคณะ (๒๕๕๑ : ๙-๑๑๓) ที่กล่าวว่า การ ปลุกฝังและหล่อหลอมเพื่อให้นักเรียนหรือ นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมครบถ้วนและ เหมาะสม ตามความมุ่งหมายของการศึกษาใน แผนการศึกษาแห่งชาติ ต้องดำเนินการให้ ครบถ้วนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน แหล่งที่ จะหล่อหลอมจริยธรรมแก่นักเรียนนักศึกษา โดยรวมในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมและ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารจัดการ และการให้บริการในสถานศึกษา มีสื่อและ เครื่องมือที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย เช่น วิดีทัศน์ ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง

๔. การเสริมแรงทั้งทางบวกและทาง ลบ เช่น การให้รางวัล การชมเชยให้รับรู้ทั่วกันให้ เกิดความภาคภูมิใจในความดีหรือสิ่งที่ทำ การ ลงโทษเมื่อกระทำผิดโดยมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ เป็นระเบียบที่ชัดเจนซึ่งสอดคล้องข้อบังคับ เกี่ยวกับวินัยนักศึกษาอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๑๘(๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ สภามหาวิทยาลัยสวนดุสิต กำหนดข้อบังคับไว้ดังนี้ ๑) ต้องปฏิบัติตาม

กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศและคำสั่งของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด ๒) ต้องประพฤติตนเป็นสุภาพชน ไม่ประพฤติตนให้เกิดความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ๓) ต้องรักษาความสามัคคีระหว่างกัน โดยไม่ทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกาย หรือดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น ๔) ต้องซื่อสัตย์ แสดงความเคารพ มีสัมมาคารวะต่ออาจารย์ของมหาวิทยาลัย และต้องปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำตักเตือนอย่างเคร่งครัด ๕) ต้องแสดงบัตรประจำตัวนักศึกษาในกรณีที่อาจารย์หรือผู้มีหน้าที่ของมหาวิทยาลัย จะขอตรวจบัตรประจำตัวนักศึกษา ๖) ต้องไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือเมาสุราอาละวาดภายในมหาวิทยาลัย ๗) ต้องไม่สูบบุหรี่ภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ถ้าไม่ปฏิบัติตามถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดวินัย ต้องได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

๕. จัดกิจกรรมเน้นการรณรงค์สร้างจิตสำนึก การมีจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักแบ่งปันและทำอย่างต่อเนื่อง โดยเกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ อย่างมีส่วนร่วมระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ระหว่างเพื่อนกับเพื่อนในคณะเดียวกันหรือสร้างกิจกรรมร่วมกันกับคณะอื่นเพื่อให้เกิดความผูกพัน ความสามัคคีในมหาวิทยาลัยเดียวกัน เช่นเดียวกับ กรณีการภิรมย์รัตน์ (๒๕๕๗ : ๓๒-๓๓) ได้กล่าวถึง การสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมให้นักศึกษานั้นสามารถทำได้ในทุกรายวิชาทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าจะใช้วิธีการใดในการสอดแทรกการให้นักศึกษาได้ค้นพบคุณธรรมจริยธรรมจากประสบการณ์ตรงจากเนื้อหาของกิจกรรม ได้แก่ การนำนักศึกษาไปศึกษาและปฏิบัตินอกสถานที่ซึ่งต้องกำหนดให้สอดคล้องกับรายวิชาและตั้งจุดมุ่งหมายของการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมไว้ด้วย และให้นักศึกษาทำกิจกรรม

สร้างสรรค์จริยธรรม โดยสถาบันการศึกษาควรมีการสนับสนุนให้นักศึกษาทุกคนเข้าร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมด้านต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในความดีงามในคุณค่าการเสียสละเพื่อผู้อื่นผ่านประสบการณ์การช่วยเหลือผู้ที่ยากลำบากกว่าผู้ตกทุกข์ได้ยากลำบากเดือดร้อน ตัวอย่างเช่น ๑) การปฏิบัติธรรมเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักศึกษาได้เรียนรู้การฝึกสมาธิและสละที่จะได้จากการฟังธรรมสนทนาธรรมกับพระวิปัสสนา นอกจากนี้ยังได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด เช่น การทำความสะอาดการบริจาคทรัพย์ตามกำลังศรัทธาเป็นต้น ๒) การปลูกป่าซึ่งทำทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เช่น โครงการปลูกป่าชายเลนร่วมกับกองทัพเรือ เป็นการปลูกฝังให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อวัฏจักรของชีวิตอันจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ นักศึกษารักและหวงแหนธรรมชาติต่อไป ๓) การชื่นชมสุนทรีย์จากงานศิลปตามวัดวาอารามหรือสถานที่สำคัญ เพื่อปลูกฝังความรักความหวงแหนในมรดกของชาติที่เป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย

๖. กำหนดให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองเป็นโครงการพิเศษก่อนจบการศึกษา เพื่อสร้างการค้นคว้าใฝ่รู้ อดทนรับผิชอบ และการมีจรรยาบรรณในผลงานเชิงวิชาการที่เกิดจากการค้นคว้าพิเศษ การศึกษามุ่งเน้นให้นักศึกษาค้นพบคุณธรรมจริยธรรมและวิสัยทัศน์ที่เป็นหลักแห่งการดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จความสุขตามจากบุคคลตัวอย่างที่ไปศึกษาซึ่งสอดคล้องกับประภาศรี สีหอำไพ (๒๕๕๐ : ๕๖-๕๘) การสอดแทรกโดยใช้สื่อการเรียนรู้ ซึ่งทางกลุ่มผู้สอนได้ร่วมกันคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับรายวิชาและสามารถสร้างจิตสำนึกหรือปลูกเร้าให้นักศึกษาได้ซึมซับคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ สื่อของรายการคนค้นคนของบริษัททีวีบูรพา ดังรายละเอียดโดยสังเขปในหัวข้อต่อไปนี้เป็น ตัวอย่างกิจกรรมที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่ได้ดำเนินการแล้ว โดย

กิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะทำการประเมินเพื่อวัดความพึงพอใจในกิจกรรมและเพื่อทราบข้อบกพร่องหรือข้อควรแก้ไข เพื่อให้กิจกรรมที่จะทำในครั้งต่อไปเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและบรรลุจุดมุ่งหมายมากขึ้น ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและแสดงความคิดเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับมากและมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

๑. มหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเกิดผลอย่างแท้จริง

๒. มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายการสอบคัดเลือกนักศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่ไปกับทางด้านวิชาการ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาแต่ละคน ก่อนเข้าศึกษาในชั้นปีที่ ๑ เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้เตรียมแผนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้นักศึกษาได้อย่างเหมาะสม

๓. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษาควรได้ทราบพฤติกรรมของนักศึกษาโดยเฉพาะด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน เพื่อจะได้หาทางแนวสนับสนุนให้นักศึกษามีพฤติกรรมด้านนี้ให้สูงขึ้น

๔. รูปแบบของการนำเสนอจากการสนทนากลุ่ม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับหลายวิชา และกับนักศึกษาทุกระดับชั้น ในการจัดกิจกรรมจะช่วยกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อีกทางหนึ่ง

บรรณานุกรม

- คอลัมน์การเมือง. (๒๕๕๗, พฤศจิกายน ๒๐). คำนิยม ๑๒ ข้อ : เราจะสร้างสรรค์ประเทศไทยให้
เข้มแข็ง คนต้องเข้มแข็งก่อน ใน หนังสือพิมพ์แนวหน้า, แหล่งข้อมูล:
<http://www.naewna.com/politic/columnist/13422> [๒ ธันวาคม ๒๕๕๘]
- ฉวีวรรณ เกษตรสุนทร. (๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗). ศูนย์คุณธรรมจับมือ สมศ. สร้างโมเดลคุณธรรมใน
สถานศึกษาใน หนังสือพิมพ์บ้านเมือง.
แหล่งข้อมูล:[http://www.moe.go.th/moe/th/](http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=๓๗๐๘๐&Key=hotnews)
[news/detail.php?NewsID=๓๗๐๘๐&Key=hotnews](http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=๓๗๐๘๐&Key=hotnews). [๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๘]
- ประกาศรี สีสอไฟ. **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๔ ฉบับปรับปรุง.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.
- มนทิรา จารุเพ็ง. การศึกษาและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา**, ๒๓(๗๖) ตุลาคม – ธันวาคม
๒๕๕๓, หน้า ก.
- ยุทธ ไกยวรรณ. **วิธีวิจัยทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, ๒๕๔๘.
- ราชภัฏสวนดุสิต, มหาวิทยาลัย. **แผนกลยุทธ์ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
ดุสิต (ฉบับย่อ)**. เดือนธันวาคม, ๒๕๕๖. (เอกสารอัดสำเนา)
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว, มหาวิทยาลัยมหิดล. “โครงการวิจัยคุณลักษณะ
และกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในประเทศไทย”. **รายงานวิจัย**. ศูนย์ส่งเสริม
และพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม : สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, ๒๕๕๒.
- สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคน
ของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ.๒๕๕๒ - ๒๕๖๑**. กรุงเทพฯ:
กลุ่มนโยบายเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน สำนักงานนโยบายด้านการศึกษามหาภาค
สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๔.
- สุรยุทธ์ จุลานนท์. **การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสังคมไทย. ปราชญ์
พิเศษในการประชุมสัมมนาทางวิชาการประจำปี ครบรอบ ๕๒ ปี. คณะรัฐประศาสน
ศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**, ๒๕๕๐.
- อารีย์ เชื้อเมืองพาน. สถาบันประกันเงินฝาก. **วารสารแม่โจ้ปริทัศน์**, ๙(๕) กันยายน – ตุลาคม,
๒๕๕๑: ๕๒.